

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий морський гуманітарний інститут
Кафедра «Філологія»

СИЛАБУС

Навчальної дисципліни: Теорія та практика перекладу

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський) рівень,</i>	
Програма навчання	<i>Освітньо-професійна</i>	
Галузь знань	<i>03</i>	<i>Гуманітарні науки</i>
Спеціальність	<i>035</i>	<i>Філологія</i>
Освітня програма	<i>Технічний переклад у сфері морського бізнесу</i>	
Цикл дисципліни	<i>Професійний</i>	
Курс та семестр	<i>2 курс, 3-4 семестри</i>	
Обсяг дисципліни	<i>12 кредитів ECTS / 360 академічних годин</i>	
Види аудиторних занять	<i>Практичні заняття</i>	
Індивідуальні та (або) групові завдання	<i>-</i>	
Форми контролю	<i>Залік / Іспит</i>	

Викладач:

Маслова Світлана Яківна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри «Філологія», stephaniabw@ukr.net.

Юхимець Світлана Юріївна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри «Філологія», yukhymets.svetlana@gmail.com,

Пишняк Валентина Олександрівна, старший викладач кафедри філологія, tinaia.isso@gmail.com.

Метою дисципліни «Теорія та практика перекладу» є формування у студентів навичок адекватного перекладу автентичних текстів з іноземної мови (англійської) на українську та навпаки з урахуванням відмінностей різних мовних систем, ознайомлення з специфічними англійськими граматичними формами, синтаксичними конструкціями, особливостями пунктуації; детальне вивчення розбіжностей між англійською та українською мовами на граматичному рівні в перекладацькому аспекті.

Програмні результати навчання.

ПРН01. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН02. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН03. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН06. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН07. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН08. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН09. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН20. Мати навички роботи з використання програмного забезпечення, перекладацьких програм та електронних словників у професійній діяльності.

Очікувані результати навчання:

Здобувач вищої освіти:

- прагматичні аспекти перекладу і основні способи комунікативної адаптації цільового тексту;
- основні поняття теорії перекладу та застосовувати їх у професійній діяльності;
 - термінологічний апарат і основні положення теорії письмового і усного перекладу зв'язного тексту;
 - перекладацькі трансформації і сутність трансформаційно-адаптивних засобів та способів їх використання у процесі перекладу текстів;
 - вимоги до оформлення різних видів письмового перекладу;
 - морфологічні, синтаксичні, семантичні та стилістичні розбіжності систем англійської та української мов, а також соціолінгвістичні фактори і прагматичні настанови, які впливають на процес та результат перекладу як виду мовленнєвої діяльності

Здобувач вищої освіти вміє:

- застосовувати перекладацькі трансформації на різних мовних рівнях;
- використовувати інформаційні технології оформленими у вигляді електронних бібліотек, словників, енциклопедій, інформаційних блогів та персональних сайтів науковців;
- досконало володіти на рецептивному та продуктивному рівнях рідною та іноземною мовами;
- виконувати різні форми та види перекладу, які характеризуються високим рівнем еквівалентності та адекватності;
- застосовувати на практиці теоретичні знання, лексико-граматичні навички і мовленнєві вміння, які входять до складу перекладацької комунікативної компетенції;

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№п/п	Назва тем, змістовних блоків та модулів	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійні
1	2	3	4	5	6
1	Тема 1. Перекладацькі трансформації		4		10
2	Тема 2. Лексико-граматичні трансформації.		4		10
3	Тема 3. Граматичні трансформації.		6		10
4.	Тема 4. Синтаксичні трансформації у перекладі.		6		10
5.	Тема 5. Членування речення та його види.		6		10
6.	Тема 6. Об'єднання речень у перекладі: умови для об'єднання речень.		6		10
7.	Тема 7. Особливості перекладу еквівалентних граматичних форм:інфінітиви, часові форми.		6		10
8.	Тема 8. Способи перекладу англійських пасивних конструкцій українською мовою.		6		10
9.	Тема 9. Граматичні форми та комплекси, що не мають відповідників у цільовій мові та їх функціонування.		6		10
10.	Тема 10. Стилiстичні та прагматичні проблеми перекладу.		4		10
11.	Тема 11. Стилi мови та їх особливості.		6		10
12.	Тема 12. Функціонування мовних одиниць у текстах, що належать до різних стилів.		6		10
13.	Тема 13. Переклад термінів.		6		10
14.	Тема 14. Термін, його визначення.		4		10
15.	Тема 15. Безеквівалентна лексика як проблема перекладу.		6		12
16.	Тема 16. Способи передачі реалій цільовою мовою.		4		10
17.	Тема 17. Спеціалізований текст як одиниця комунікації та об'єкт перекладу.		4		12
18.	Тема 18. Методика усвідомлення значення невідомих термінів.		4		10
19.	Тема 19. Переклад термінів-слів та сталих термінологічних словосполучень.		4		12
20.	Тема 20. Складені терміни в економічній,		4		10

	юридичній та морській інженерній галузях.				
21.	Тема 21. Економічні та юридичні термінологічні скорочення.		4		12
22.	Тема 22. Суміжні термінологічні системи та їхня взаємодія.		4		10
23.	Тема 23. Перекладацькі стратегії.		4		12
Всього			120		240

КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контроль навчальних досягнень здобувачів освіти за дисципліною забезпечується за допомогою поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль успішності - це систематична перевірка знань студентів, що проводиться викладачем під час аудиторних занять.

Підсумковий контроль успішності проводиться у формі заліку або екзамену.

Порядок проведення контролю успішності та оцінювання результатів навчання встановлено Положенням про організацію освітнього процесу в ОНМУ.

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів спеціальності 035 Філологія ОНМУ, перший (бакалаврський) рівень, ОП «Технічний переклад у сфері морського бізнесу» однакова для всіх дисциплін і має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – диференційований залік	Аудиторна та самостійна навчальна робота	50
		Модульна контрольна робота	20
		Іспит	30
2.	Передбачений підсумковий контроль – іспит	Аудиторна та самостійна навчальна робота	50
		Залікова контрольна робота	50

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ЗАСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Одиниця перекладу та одиниця мови
2. Посередницька роль перекладача в акті міжмовної комунікації
3. Реалії. Поняття та класифікація
4. Класифікація видів перекладу
5. Чому необхідне подвійне редагування при машинному перекладі?
6. Лексичні трансформації
7. Граматичні трансформації
8. Нормативні вимоги до якості перекладу
9. Компенсація як принцип і як вид трансформації
10. Засоби відтворення реалій при перекладі
11. Прагматична класифікація видів перекладу
12. Лексико-граматичні трансформації тексту при перекладі
13. Машинний переклад. Недоліки та переваги порівняно з іншими
14. Послідовний та синхронний переклад
15. Усний переклад. Види та особливості
16. Граматичні заміни
17. Принципи класифікації видів перекладів
18. Нормативні вимоги до якості перекладу в залежності від типу тексту
19. Переклади Біблії
20. Розвиток перекладу в Середньовіччя і епоху Відродження.
21. Поняття мовної одиниці
22. Методи та шляхи передавання власних назв.
23. Методи передавання географічних назв
24. Типи еквівалентності
25. Адекватний переклад
26. Поняття мовної одиниці
27. Лексико-граматичні трансформації
28. Реалії. Поняття та класифікація.
29. Методи та шляхи передавання власних та географічних назв
30. Перекладацькі трансформації.
31. Типи словників.
32. Граматичні перестановки
33. Членування і об'єднання речень як граматичні трансформації
34. Особливості перекладу наукових та технічних текстів
35. Переклад заголовків.
36. Несправжні або фальшиві друзі перекладача
37. Складнощі при художньому перекладі.
38. Переклад фразеологічних сполучень
39. Передача аббревіатур, скорочень, ініціалів, імен і умовних позначок у перекладі
40. Типи граматичних трансформацій
41. Переклад фразеологічних зрощень
42. Специфіка усного перекладу
43. Особливості перекладу художнього тексту
44. Переклад фразеологічних єдностей
45. Типи словників.
46. Цілісне перетворення як вид лексичної трансформації
47. Граматичні трансформації
48. Інтернаціоналізми та псевдоінтернаціоналізми
49. Граматичні заміни членів речень
50. Різновиди технічного перекладу
51. Генералізація як вид лексичної трансформації.
52. Конкретизація як вид лексичної трансформації.
53. Модуляція як вид лексичної трансформації.

54. Додавання як вид лексико-граматичної трансформації.
55. Опущення як вид лексико-граматичної трансформації.
56. Антонімічний переклад як вид лексико-граматичної трансформації.
57. Перестановка як вид граматичної трансформації.
58. Заміна частин мови як вид граматичної трансформації.
59. Заміна членів речення як вид граматичної трансформації.
60. Членування та об'єднання речень як вид граматичної трансформації.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Основна література

1. Карабан В.І., Дж. Мейс. Переклад з української мови на англійську мову: навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2003. 608 с.
2. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу: навчальний посібник. К. : Юніверс, 2003. 280 с.
3. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Вінниця : Нова книга, 2008. 512 с.
4. Нестеренко Н.М., Лисенко К.В. A Course in Interpreting and Translation. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів / Вінниця : Нова книга, 2004. 240 с.
5. Мірам Г.Е., Дайнеко В.В., Грищенко М.В., Тарануха Л.А., Гон О.М. Basic Translation. – Київ : Ніка-Центр Ельга, 2002.

Допоміжна література

1. Гордієнко К.О., Шерстюк О.І. Теорія та практика перекладу (частина 1). Навчально-методичні вказівки, Одеса, 2019.- 44 с.
2. Гордієнко К.О., Михайлова К.В. Серебрякова В. В. Теорія та практика перекладу (частина 2) Навчально-методичні вказівки, Одеса, 2020.- 38 с.
3. Нямцу А. С.. Типологія перекладу: навчальний посібник. Чернівці: Рута, 2008. 96 с.
4. Сдобников В. В., Петрова О. В. Теория перевода. М. : АСТ Восток-Запад, 2006. 448 с.
5. Рум А. Exploring Translation Theories // А.Рум. – London and New York: Routledge, 2010. -200 p.
6. Munday J. Introducing translation studies: theories and applications. London and New York Routledge, 2008. 240 p.
7. Toury, G. Descriptive Translation Studies and Beyond. Amsterdam & Philadelphia: Benjamins. 1995. 311 p.

Інформаційні ресурси

1. Відеопрезентації та відео лекції групи VoxTran

https://www.youtube.com/channel/UCaC7KjtnV_kgPzLYrG7I8NQ

<http://www.slideshare.net/tatianastruk>

2. Advancing Research in Translation & Interpreting Studies:

<http://artisinitiative.org/>